

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 7 szpalcie (szer. szp. 72 mm) 3.— Zł. Drobne za słowo 24 gr. (tylko dla osób prywatnych); dla poszuk. pracy 20 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej 2 słowa) 40 gr.

Rok II.

Nr. 78.

Kraków, czwartek 4 kwietnia 1940 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję ręko pisy będą zwracane autorom. Wskazywanie w czasie, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe, na opłacenie przesyłki zwrotnej. Prenumerata roczna 4.50 Zł. z odnośnikiem do ul. Wielopole 1.

Obrót nieruchomościami tylko za zezwoleniem władz. Doniosłe rozporządzenie Generalnego Gubernatora.

Kraków, 4 kwietnia.

Obrót nieruchomościami na terenach Generalnego Gubernatorstwa ulegnie obecnie zasadniczej zmianie. Według rozporządzenia Generalnego Gubernatora z dnia 27 marca 1940 (VI G. G. nr. 24) na przeniesienie własności lub obciążenie nieruchomości w drodze czynności prawnej, jak również przy przeniesieniu lub obciążeniu praw do nieruchomości i praw na nieruchomościach w drodze czynności prawnej wymagane jest zezwolenie władz.

Podobne zezwolenie koniecznym jest przy zawieraniu umów, które mają za przedmiot zobowiązanie do przeniesienia własności lub obciążenia nieruchomości. Na równi z uabyciem w drodze czynności prawnej stoi nabywanie w drodze ekzekucji. Czyli innymi słowy każdy, kto chce sprzedać czy też kupić jakąś nieruchomość, a zatem kamienicę, dom czy też ziemię, musi uzyskać zezwolenie odpowiednich władz.

Zezwolenia tego udziela starosta powiatowy wzgl. miejski, w którego okręgu nieruchomość się znajduje. Tenże starosta miejski wzgl. powiatowy uprawniony jest do wydawania zezwoleń na wszelkie zmiany prawa własności odnośnie do nieruchomości przy postępowaniu egzekucyjnym.

Postępowanie formalne opiera się na złożeniu podania do urzędu starosty o wydanie odnośnego zezwolenia, przy czym podanie to musi być wniesione najpóźniej do dwóch tygodni po zawarciu czynności prawnej.

Jeżeli ktoś ubiega się o uzyskanie prawa własności na nieruchomościach, podlegających działaniu egzekucyjnemu, wówczas musi uprzednio posiadać odpowiednie zezwolenie władz. Starosta powiatowy wzgl. miejski może wydać zezwolenie, lecz równocześnie może nałożyć pewne zlecenia. Urząd zezwalający na daną czynność prawną wydaje swoją decyzję na piśmie.

Zawarcie umowy o zmianie prawa własności na nieruchomościach będzie nieważnym, jeśli władze odmówiły wydania zezwolenia, lub jeśli podanie o zezwolenie wniesiono po ustawowo przewidzianym terminie dwóch tygodni, względnie jeśli nie spełniono w terminie nałożonych przez urząd zezwalający zleceń, od których wykonania uzależniono wydanie zezwolenia.

W każdym razie wpis zmiany prawnej podlegającej obowiązkowi zezwolenia do ksiąg publicznych nie może nastąpić, dopó-

ki zainteresowani nie przedstawią odpowiednich dokumentów zezwalających na zmianę, a wpisy, dokonane z omignięciem powyższego przepisu będą anulowane.

Osobno ujęto w powyższym rozporządzeniu sprawę przeniesienia prawa własności na tych nieruchomościach, co do których już we wrześniu władze wojskowe wydały specjalne ograniczenia. W tym wypadku należy wnieść w terminie do miesiąca od chwili wejścia w życie rozporządzenia obecnego t. j. do dnia 1 maja, odpowiednie podanie do właściwego urzędu starosty powiatowego wzgl. miejskiego o wydanie zezwolenia. Jeżeli niektóre osoby już wniosły podanie na podstawie rozporządzenia władz wojskowych o nabywaniu nieruchomości prze-

mysłowych, przedsiębiorstw i praw udziałowych z dn. 29 września 1939, wówczas, jeśli podania te nie zostały jeszcze dotychczas rozstrzygnięte, należy je załatwić w myśl obecnego rozporządzenia Generalnego Gubernatora.

Obecne rozporządzenie regulujące obrót nieruchomościami na terenach Generalnego Gubernatorstwa weszło w życie z dniem 1 kwietnia br.

Rozporządzenie wykonawcze.

Równocześnie ukazało się pierwsze postanowienie wykonawcze do rozporządzenia o obrocie nieruchomościami.

W myśl tego postanowienia, urząd wydający zezwolenie na zmianę prawa wła-

ności powinien zasięgnąć opinii Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa przy urzędzie właściwego Szefa Okręgowego, jeśli przedmiotem transakcji jest nieruchomość używana wyłącznie lub w przeważnej części do celów rolniczych lub ogrodniczych, a opinii Wydziału Lasów, jeśli dana nieruchomość używana jest wyłącznie lub w przeważnej części do celów gospodarki leśnej.

Jeśli zaś dana nieruchomość służy do celów przemysłowych lub rzemieślniczych właściwy urząd winien jest zasięgnąć opinii Wydziału Gospodarki przy urzędzie właściwego szefa okręgowego. Jeśli podanie o zezwolenie na zmianę prawa własności wnosi powiernik (Treuhänder), wówczas należy zasięgnąć opinii ekspozytor Urzędu Powierniczego w urzędzie właściwego Szefa dystryktu.

We wszystkich powyższych wypadkach przed udzieleniem zezwolenia koniecznym jest uzyskanie aprobaty odnośnych placówek urzędowych. Zezwolenia należy odmówić, jeśli uzgodnione warunki pod względem gospodarczym wydają się niezasadzonymi.

* * *

Odnośny numer Dziennika Rozporządzeń Generalnego Gubernatora, jak również przepisy wykonawcze zakupić można w administracji Dziennika Kraków, ul. Wielopole 1.

Ameryka poważnie rozczarowała się do mocarstw zachodnich.

(=) Rzym, 4 kwietnia. „Popolo di Roma“ w sensacyjnej korespondencji z Nowego Jorku opisuje poważne rozczarowanie Stanów Zjednoczonych do mocarstw zachodnich.

Specjalny korespondent dziennika włoskiego Amerigo Ruggero, wyśtany do Ameryki, podjął się zbadania przyczyn tego rozczarowania i stwierdził przy tej sposobności, iż powodem jest początkowa wiara Ameryki w zapewnienia mocarstw zachodnich, iż te rze-

czywiście walczą w interesie małych narodów.

Amerykańska opinia publiczna przekonała się jednak na przykładzie Finlandji, dla której żywiła bardzo gorącą sympatię, że mocarstwa zachodnie nie były w stanie udzielić jej pomocy. Korespondent opisuje następnie politykę amerykańską wobec Mandżurji, Meksyku, Hiszpanji, Nikaragui i Panamy i w konkluzji oświadcza: „Nie ulega wątpliwości, że mocarstwa zachodnie z tej całej afery wyszły z olbrzymim zmniejszeniem autorytetu“.

Nowy atak lotników niemieckich na Scapa Flow

(=) Berlin, 4 kwietnia. Naczelna komenda armji niemieckiej komunikuje:

Na froncie zachodnim, w niektórych punktach bardziej ożywiona działalność oddziałów wywiadowczych.

W dniu 2 kwietnia br. kontynuowało lotnictwo niemieckie loty wywiadowcze nad morzem Północnym, nad wschodniem wybrzeżem Anglii aż po wyspy Szeotlandzkie oraz nad terenami wschodnimi Francji.

Po walce powietrznej z trzema brytyjskimi

mi aparatami myśliwskimi zmuszony został jeden wywiadowczy samolot niemiecki do lądowania na morzu. Załoga tego samolotu została przejęta przez inny niemiecki samolot wywiadowczy.

W godzinach wieczornych dokonano ponownego nalotu nad Scapa Flow, gdzie lotnicy niemieccy zaatakowali jednostki brytyjskiej floty wojennej.

Mimo niekorzystnych warunków atmosferycznych i stosunkowo bardzo ostrej akcji

obronnej artylerji przeciwlotniczej udało się lotnikom niemieckim zrzucić szereg bomb, które zostały poważnie uszkodzone brytyjskie okręty wojenne, przy czym wiele z bomb eksplodowało na pokładach tych okrętów.

Na froncie zachodnim miały miejsce w kilku wypadkach walki powietrzne lotnictwa, przy czym zestrzeleniu uległy trzy samoloty brytyjskie. Dwa samoloty niemieckie zostały zniszczone. (p)

Naczelny dowódca armji niemieckiej na froncie zachodnim.

Dalszy przegląd wojsk.

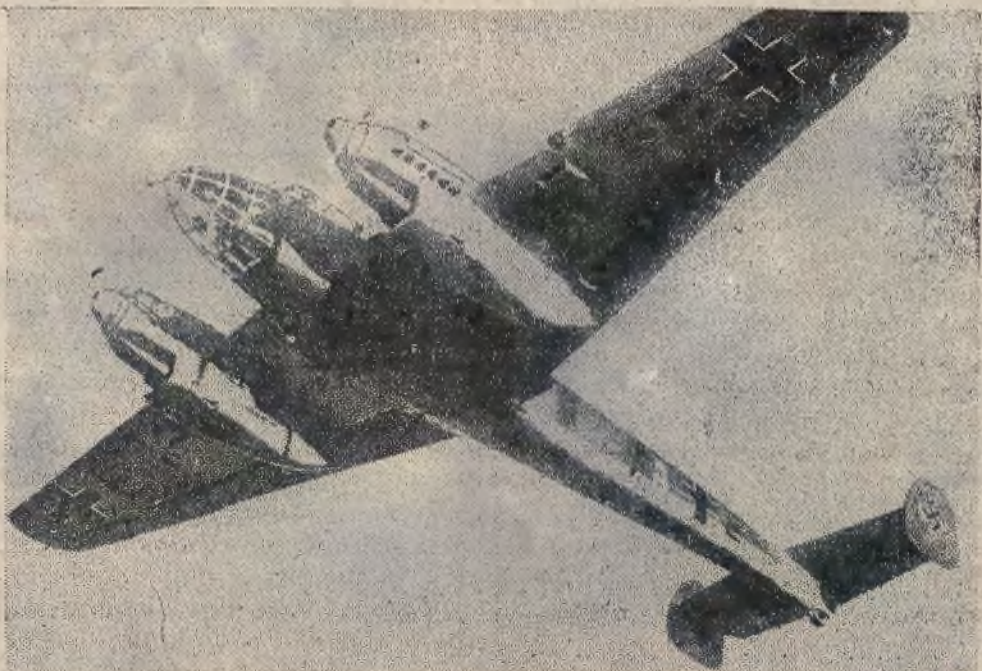
(=) Berlin, 4 kwietnia. Naczelny dowódca armji niemieckiej generał-pułkownik von Brauchitsch udał się ułegłej niedzieli ponownie na front zachodni, celem kontynuowania przeglądu wojsk, o czym już poprzednio doniesiono.

Gen. von Brauchitsch dokonał w pierwszym rzędzie przeglądu jednostek wojskowych, stacjonowanych w krajach naderńskich. W nocy na czwartek naczelny dowódca armji powrócił do kwatery głównej.

Dziennik francuski pozbawiony debitu na Węgrzech.

(=) Budapeszt, 4 kwietnia. Władze pozbawiły debitu pocztowego dziennik paryski „Le Ordre“, które zatem nie może być kolportowane na terenie Węgier. (p)

„Me-Jaguar“ – nowy typ samolotu bojowego.

Znany konstruktor samolotów prof. Messerschmitt opracował nowy typ samolotu bojowego, który otrzymał nazwę „Jaguar“. Samolot ten jest typem dwumotowym, wyposażonym w kilka ciężkich i lekkich karabinów maszynowych. Załogę samolotu stanowi czterech ludzi. Powyżej na lewo widzimy nowy typ „Me-Jaguar“ podczas lotu, na prawo zaś widok z kabiny nowego bombowca na wyruszającą na działania wojenne łódź podwodną.

Jaki jest wiek dynastyj.

Cesarz Japonji w stroju narodowym.

W całej Japonji odbywają się w dniu 11 lutego wielkie uroczystości w związku z największym świętem japońskim, jakim jest rocznica wstąpienia na tron antenata domu cesarskiego cesarza Dżimmu. Jak wiadomo, historia rodziny cesarskiej najściślej złączona jest z historją Japonji i jej religją. Legendarny przodek obecnego cesarza miał żyć w r. 660 przed erą chrześcijańską, a jego 124 z kolei następcą jest obecny cesarz Hirohito. Dom cesarski Japonji uchodzi ogólnie za najstarszą dynastję, jest to jednak omyłka, gdyż genealogja tej rodziny została kilkakrotnie przerwana przez wygaśnięcie tej rodziny. Istnieje natomiast w Japonji

system adoptacji,

stosowany nie tylko w domu panującym, ale też w zwykłych poddanych J. C. Mości. Dzięki tej właśnie adoptacji dokonywane wobec krewnych, panuje „de nomine” ta sama dynastja co przed wiekami.

Warto przypomnieć wiek dynastji europejskich i pozaeuropejskich, co do których istnieją nieraz mylne zupełnie poglądy. Jeżeli chodzi o najstarszą naprawdę dynastję świata, to można uważać za nią ekadydynastję abisyńską, która, według legendy zresztą,

ma pochodzić po królu Salomonie i królowej Saby.

Miała być ona władczynią Abisynji, z rezydencją w Aksum albo Soba, (stąd jej nazwisko), zbudowaną między Białym a Błękitnym Nilem. Jej syn Salomon, później Menelik I. został jakoby wychowany na dworze swego ojca Salomona, króla żydowskiego i wracając do Abisynji, zabrał ze sobą większą ilość Żydów, którzy osiedlili się następnie w Etjopji. Z powodu rozdzielenia Abisynji na liczne samodzielne królestwa, jak Szoa, Tigre i t. d., trudno dzisiaj dociec właściwego pochodzenia b. dynastji abisyńskiej, której przodek Salomon pozostanie postacią, w tym wypadku, legendarną. Również omyłką jest uważać

dynastję chińską za najstarszą na świecie!

panuje ona od 300 zaledwie lat, pochodzi z Mandżurji. W roku 1637, a więc dokładnie trzystatrzynaście lat temu zawiązała ona dzisiejsze Chiny, zdetronizowała dynastję Ming i zawiązała krajem. Obecny cesarz Mandżurji Pu-Yi, panujący w Mandżukuo utracił tron chiński w 1912.

Hirohito w stroju turystycznym.

Przechodząc z kolei do dynastji europejskich, za

najdawniejszą należy uważać b. dom panujący francuski,

który wywodzi się od Wittykinda, przywódcy Germanów. Żył on w r. 772, padł zaś w potyczce przeciw księciu Szwabji w r. 807. Synem jego był Robert Mocny, któremu cesarz Karol Łysy powierzył obronę marchji andegawskiej (Anjou), przeciw łupieżcom normandzkim. W r. 861 otrzymał hrabstwo Paryża, oraz wiele innych ziem i poległ w bitwie pod Brieserte w r. 866. Za właściwego protoplastę domu królewskiego uważa się Hugona, zwanego Capet, czyli Głowa, (od łac. caput). On to został jako pierwszy obwołany królem w r. 987 w Noyon, a namaszczone w Reims, które od tego czasu pozostało stolicą królestwa Francji. Kapetyngowie od licznych dziedzictw przybierali nazwiska Anjou, Bourbon, Valois, Auvergne i t. d. W ciągu swej 1200-letniej historii wydali kilkudziesięciu monarchów, a między innymi dali i Polsce króla Ludwika Andegawskiego, który panował od r. 1370 do 1382, siostrzeńca Kazimierza W. Drugi monarcha z tego domu na tronie polskim, to Henryk de Valois, 1573—1574.

Równą rolę jak Kapetyngowie odegrali Habsburgowie. Pierwszym znanym przodkiem ich to Guntram Bogaty, żyjący w r. 952. Piastując od XIII. w. nieprzerwanie prawie godność cesarza Świętego Państwa Rzymskiego, wygasają Habsburgowie z Marją Teresą, małżonką ks. Franciszka Lotaryńskiego, którego ród również sięga IX wieku. Pierwszym znanym przodkiem z tego domu, jest Richwin, hrabia Verdun, 883, a już synowie jego są książętami lotaryńskimi.

Również dom królewski saski, biorący nazwisko z zamku Wettin, kupionego w XII w., należy do bardzo starych dynastji, występując już w r. 913 z Tialmarem i hr. Dodo. Jeżeli chodzi o czasy współczesne, to dynastja ta najwięcej posiada tronów, bo poza pięcioma tronami książęcimi i królewskimi w Niemczech (do roku 1918)

reprezentanci jej panują w Anglii, Belgji, Bułgarji.

Hehenzollernowie, którzy, jak wiadomo,

Ke, regent Pawel.

zanim zostali królami pruskimi w r. 1701, a następnie cesarzami zjednoczonych Niemiec w r. 1870, byli margrabiami brandenburskimi, panując obecnie tylko w Rumunji, od r. 1866. Dynastja ta należy również do starożytnych, pierwszym znanym protoplastą jest Burchard de Zolerin w r. 1061, a zamek ich rodzinny leży w Szwabji. Poza Prusami panowały katolickie linje tej rodziny na dwóch małych księstwach, tj. Hohenzollern-Hechingen i Hohenzollern-Sigmaringen. Inne panujące dawne domy niemieckie jak Wittelsbachowie (Bawaria), Zähringenowie (Baden), Württembergowie, Waldeckowie itd. pochodzą z X do XII wieku.

Fragment stolicy Japonji z lotu ptaka.

Jeżeli chodzi o Polskę to pierwsza dynastja Piastowie, sięgała zapewne VIII wieku, gdyż z chwilą, gdy Mieczysław I. jako pierwszy historyczny monarcha objął rząd, rodzina jego miała, według wszelkiego prawdopodobieństwa, już wiek lub dwa dynastycznej przeszłości. Następną polską dynastja Jagiellonowie sięga XIII w., a pierwszym panującym z tej rodziny był Lutuwer, ojciec Gedymina. Batorowie, możny dom siedmiogrodzki, po raz pierwszy zjawia się w historii Węgier w r. 1055 z Witem, pochodzącym z rodu Gutkeled, który później w jednej linii nazwał się Bathory. Sobiescy ukazują się w aktach ok. r. 1450 z Mikołajem Sebieskim, panem na Sobieszynie, Radoryżu, Łędzie itd., natomiast Leszczyńscy w końcu XIV wieku z Stefanem z Karnina, którego syn Rafał pisze się już na Lesznie. Jego potomek Rafał II zostaje mianowany od cesarza rzymskiego hrabią na Lesznie, 1473 r. Poniatowscy znani są dopiero od XV wieku i nie grali nigdy większej roli w polskiej historii.

Jakież są jednak

najmłodsze domy panujące,

skorośmy już poznali najstarsze? Otóż do nich zaliczyć wypada dom królewski szwedzki, Bernadottów, panujący tam od r. 1818, a pochodzący po marszałku napoleońskim Janie, ur. w Pau 1763, późniejszym księciem de Pontecorvo (1806), który wywodził się z drobnej szlachty południowo-francuskiej. Młoda jest również dynastja Jugosłowiańska, jakkolwiek losy jej ściśle złączone są z historją kraju: Jerzy Petrowicz, zwany Czarnym Jerzym z turecka Kara Gjergje, zamożny chłop serbski, ur. 1762 w miejscowości Kragujewac, staje się bohaterem narodowym, hoepodarem Serbji 1804 do 1813 r. Syn jego Aleksander I zostaje wybieralnym księciem serbskim, a jego prawnikiem jest obecnie panujący młody król Piotr II. Również Albanja, która jak wiadomo przed wojną światową otrzymała jako panującego księcia niemieckiego Wilhelma von Wied, pozostawała pod rządami młodej dynastji. Jej król Zogu I jako prezydent republiki albańskiej Achmed Zogu wywodzi swą rodzinę od bohatera albańskiego Jerzego Kastrjoty Skardarhega, który walczył z Turkami w XV wieku, tworząc niezależne królestwo. Tak przedstawia się wiek i pochodzenie najważniejszych domów panujących w Europie.

Xz.

Kang-Teh-Pui, cesarz Mandżurji.

Nowoczesny statek-cysterna.

Z najwyższym podziwem spotkał się w portach, do których dobił podczas swej pierwszej podróży, nowoczesny statek-cysterna „San Jorge”. Wybudowany przez stocznice Blom-Voss'a w Hamburgu dla pewnej argentyńskiej stoczni w Buenos Aires. Wspomniany statek handlowy, ma również możliwość zabrania kilkudziesięciu pasażerów, bowiem zaopatrzonego został w najbardziej nowoczesne urządzenie radjowe. I tak posiada pierwszorzędne aparaty nadawcze, odbiorcze — specjalny aparat na długie i specjalny na krótkie fale — oraz urządzenie nadawczo-kierunkowe, wybudowane przez Telefunken, a mające na celu i umożliwiające w łatwy sposób każdorazowo stwierdzenie dokładnego miejsca położenia statku, zaś telefunknowski samoczynny przyrząd alarmo-

wy umożliwia pewny odbiór każdego wołania na pomoc pod znakiem S. O. S.

Nowoczesne urządzenia na mostku komandorskim „San Jorge” jest jedyne w swoim rodzaju, a przedewszystkiem bardzo praktyczne. Przy pomocy tego urządzenia kapitan statku każdego czasu może przesyłać rozkazy i podać wiadomości. Oczywiście nie brak na tym nowoczesnym statku-cysternie urządzenia umożliwiającego słuchania muzyki w różnych miejscach, gdyż 7 głośników rozlokowano w pokoju mieszkalnym kapitana, w kabine oficerskiej i dla załogi, jak i w palarni, oraz w jadalni. W ten sposób pasażerowie statku „San Jorge” jadącego jako statek cysterna korzystają z wszelkich wygod, jakie spotyka się na wielkich statkach pasażerskich.

WESOŁY KACIK.

BRACISZKOWIE PRZY STOLE.

— Jeżeli zjesz swoją zupę, to cię zbije.
— Dlaczego?
— Ponieważ i ja także dostanę w skórę, jeśli nie zjem swej zupy.

TEŻ POWÓD.

Dwie stare panny rozmawiają:
— Moi sąsiedzi, świeżo pobrani, nie dają mi spać całą noc: to wstrętne.
— Tak hałasują?
— Nie, ale muszę całą noc trzymać ucho przy ścianie.

SKRUSZONY.

Sędzia: Zabije własnego ojca! Co ma oskarżony na swoją obronę?
Ojciec: Panie przewodniczący, ja już tego nigdy w życiu nie zrobię więcej.

SZEF.

— Pan znowu śpi?
— Nie.
— Naturalnie, gdzieżby się pan przyznał.

MIEDZY MAŁŻONKAMI.

— We środe przyjdzie do nas na obiad Wyjadalski.
— Ależ mężulku, ty przecież nie cierpisz go, a prócz tego we środe ja sama gotuję.
— Właśnie dlatego.

SMACZNE.

— Kelner! Dostałem kanapkę z kiełbasa, zamiast kanapki z serem.
— Można wymienić.
— Kiedy już nadgrzyłem.
— Nie szkodzi, kanapka z serem także nadgrzyzona.

PRZEZORNY.

— Czemu chowasz swój parasol pod kanapkę? Czy boisz się, żeby ci go nie ukradli?
— Nie, ale boję się, żeby go nie rozpoznali.

ŚRODEK NA LYSINE.

— Co mi pan radzi użyć przeciw tysinie?
— A czy pan próbował już peruki?

